

Bácsme gy ei Füg get len sé g

A BÁC SBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félfévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félfévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsme gy ei Füg get len sé gi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

Együtt vannak.

Írta: **Prokópy Imre.**

Balassi Menyhárt:

„Nem tudom mit műveljek, mert valamit tőlem kívánna, mindent művelnék”...

Kasza:

„Én jól tudom, kit nagyságod nem ért, hogy semmi hiteled immár ezeknél nincsen és becsületed”...

Komédia Balassi Menyhárt áruktatásáról (1565).

A Kossuth Ferenc-párt leszerelésének felháborító ténye áll most a napi politika homlokterében.

A kormánypart berkeiben természetesen ujjongva fogadják a báránbőrös álkurucok farizeushadát és dőre reménykedéssel ettől az undorítóan cinikus behódolástól várják a jogtalan népmilliók igaz ügyének a bukását. A küzdő ellenzék soraiban viszont mély megdöbbenéssel és bizonyos csüggetéssel szemlélik a kormánnyal szemben álló hadoszlopoknak ezt a váratlan megritkulását, amelynek láttára a harcosok táborában is, de még fokozottabb mértékben a harc kimeneteléért aggódó milliók lelkében felmerülhet a kétség, hogy a magukra hagyottak kisdud csapatja képes lesz-e eredményesen bevégezni azt a harcot, amelynek diadalmas befejezése egy új Magyarország kialakulását és egy szebb jövőnek hajnalhasadását jelentené.

Ami most már a munkapárt szerintünk kissé alaptalan, sőt okatlan örömet illeti, hát ezt egyszerűen ártatlan magánügynek tekintjük, melyet nem illenék disszonáns hanggal megbolygatni. Az ellen elvégre is senkinek sem lehet kifogása, hogy similis simili gaudet. Majd elvállik, még pedig rövidesen, hogy nyereséget, erőttöbbletet jelent-e az ő számára ez a szégyenletes leszerelés, avagy éppen az ellenkezőjét-e? Hogy naivság avagy oktondiság-e a parlamenti harc letörésének az előjeleit látni azoknak a megtérésében, akik eddig is csupán nézői, még pedig olcsó egyezkedési hajlamosságuk miatt egyenesen közveszélyes szemlélői voltak a küzdelemnek, azt a közeli napok eseményei fogják kideríteni. Ezuttal memetónak csupán azt említjük fel, hogy az egykor mindenható szabadelvű pártnak a bomlási processzusa és szédületes bukása is ugyanannak az Apponyinak a bevonu-

lásával kezdődött, aki most is főbábja volt a behódolásnak, egyebekben pedig úgy véljük, hogy a népjogok és a demokratikus fejlődés minden igaz híveszives-örömet engedni át a kormányozható rheuma és az udvarképes sárga bugyogó gyámoltalan tulajdonosának petyhüdt gárdáját az új gazdának.

A továbbküzdő Justh-párt és követőinek, valamint a radikális választójogi reformnak a szempontjából a politikai perfidiának ez a kiáltó példája nem jelent egyebet egy kellemetlen és kiábrándító incidensnél. Sőt a helyzet tisztázása, a harc egységes vezetése és erélyes folytatása, nemkülönben a vajdó új pártalakulások érdekében nélkülözhetetlen differenciálódásnak a szempontjából egyenesen szükség volt erre a különválásra, amelynek indító okairól Andrassy, Apponyi, Baross János és Károlyi József dicséretesen őszinte nyilatkozatai rántották le a leplet. A radikális választójogtól való szinte babonás félelem kergette Khuenék ölelő karjaiba a függetlenségi eszmének álprófétáit s ezzel együvé, egy táborba kerültek mindazok, akik az osztályparlament alapján továbbra is szolgálni akarják önös céljaikat és osztályérdekeiket a nép jogainak rovására és annak bőrére. A sokat emlegetett konzervatív blokk ezzel véglegesen megalakulnak tekinthető, s ha a Justh-párt obstrukciójának eddigéle nincs is más pozitív eredménye, ez az egy pozitívum már magában véve is elegendő a kivételes parlamentáris eszközök alkalmazásának az igazolására, a közel jövő politikai fejlődésének a szempontjából pedig szinte megbecsülhetetlen sikert jelent.

A Justh-párt további szívós kitarításán múlik, hogy azzal a konzervatív alakulással szemben minél előbb létesüljön a liberálisok hatalmas szervezete, amelytől mindannyian, akik a demokratikus haladás híveinek valljuk magunkat, a mi áldatlan politikai viszonyainknak és sérelmes közállapotainknak a regenerálását és a nyugati kulturáramokba szervesen beilleszkedő új Magyarország megalapozását várjuk.

Folytatnia kell a nehéz harcot lan-

hátrálás, egy újabb leszerelés a sorvasztó osztályuralom állandósulásával és a függetlenségi politika végleges lejáratásával volna egyértelmű, mert a Justh-párt csakis így felelhet meg történelmi hivatásának és csak úgy, a harc tűzében megtisztulva és megacélosodva, lehet majd jegecedési pontja a most vajudó új alakulásnak. Kossuth Ferencék után pedig kár keseregnie. Legfeljebb azon búsulhat, hogy ez a végleges elszakadás nem következett be már jóval előbb. Éreznie, tudnia kell azt, hogy csakis Kossuthék ezen salto mortale-jának az árán nyerte vissza cselekvési szabadságát. Most már nem kell attól tartania, hogy a választójogi reform megvalósításánál honorálnia kell a „fegyvertárs” szolgálatait az elv és a tiszta függetlenségi hagyományok rovására. Nyugodtan, minden keserűség nélkül kell átengednie a volt függetlenségi Kossuth Ferenc pártot jól megérdemelt sorsának, amelyet többszörös megalkuvásával, közjogi programjának teljes elejtésével és a 48-as eszmék tulajdonképeni lényegének: a demokratikus törekvéseknek szemérmellen megtagadásával önnönmaga pecsételt meg.

Igaz, hogy ezzel a politikai harakkirivel sikerült a Justh-pártot a parlamentben izolálni. De nem gondolják az urak, hogy ez az elszigetelés veszedelmesen hasonlít Angliának azon elszigeteléséhez, amelyet *Salisbury* annak idején büszkén *splendid isolation*-nak keresztelt el?

És aztán valósággal izoláltaknak mondhatók-e azok, akik mögött a kulturnemzetek rokonszenve, a kor szelleme és az öntudatra ébredő nép milliói állanak?

Ügyetlen védekezés. Szegény, gyámoltalan *Bácskát* már igazán sajnálni kezdjük; mert a vitakozás porondján annyit csetlik-botlik és oly sokszor porba esik a pecsenyéje, hogy maholnap egészen komikussá válik az istenadta, mihelyt a debatter szerepében próbál szerencsét.

Ime például most, arra az észrevételünkre, hogy a Janovich Gyula kitüntetését illojálisan agyonhallgatta, azzal a szerencsétlen ripszttal válaszolt, hogy ő csak a mi lapunkból értesült a dologról és — kételkedett benne. Aztán meg — teszi hozzá nevetséges nagy-

képüsködéssel — ő első sorban a közérdekű eseményeket szokta regisztrálni, s csak ha hely jut, akkor szokott magánérdekű dolgokról is megemlékezni.

Ó, beata simplicitas! Hiszen a szóbanforgó kitüntetés már a múlt héten, csötörtökön közölték az összes fővárosi lapok; pénteken pedig közölte a hivatalos lap; mi csak azután, lapunk vasárnapi számában emlékeztünk meg róla. A *Bácska* tehát megelőzhetett volna bennünket: már pénteken hozhatta volna; vagy ha akkor lekészt vele, hozhatta volna a keddi számában.

Már most két eset lehetséges csupán. Vagy nem olvasták a *Bácskák* az összes csötörtöki lapokat és a pénteki hivatalos lapot; akkor pedig igazán analabéták és kontárok fábrikálják a *Bácskát*, mivelhogy az újságírónak éppen úgy a mesterségéhez tartozik, hogy újságokat olvasson, mint ahogy a csillagásznak az égboltozatot kell figyelemmel kísérnie. A másik eshetőség az, hogy a tisztelt urak csak tettetik a tájékoztatásukat, magyarul mondva — föllentenek, hogy az illojálításukat eltakarhassák; már pedig Deák Ferenc szerint az újságírónak azt a törvényt mindig szem előtt kell tartania, hogy: „*Hazudni nem szabad.*“

Mind a két esetben ráférne bizony a *Bácskákra*, hogy — amitől oly nagyon irtóznak — újságíró iskolába járjanak, hogy a zurnalisztikai kötelességeken kívül a jóízlést is elsajátíthassák.

Arra a hülye szellemeskedésre, hogy ők első sorban „közérdekű“ dolgokat szoktak regisztrálni, s szuverén dölyffel lenéznek az ilyen „magánérdekű“ eseményeket, mint amilyenről itt szó van, csak az a megjegyzésünk, hogy valamelyik *professzortól* kérdezzék meg, hogy melyek a közönséget és melyek a családi kört érdeklő események? Mert úgy látszik, hogy a tisztelt uraknak sejtelmük sincs róla. Egyébként pedig méltóztassanak csak átnézni a *Bácska* múlt évi számain; majd rátalálnak ott arra, hogy a *Bácska* öles vezércikkben ordította a dicshimnusz akkor, amikor Agrár Károly méltóságos urrá lett és micsoda nagy hűhót csapott akkor, mikor a verbázi községi közgyám valami huszadrendű kereszteskét, az egyik kulai prókátor pedig nagyságos címet kapott. Hát ezeknek az *illusztris államférfiaknak* a kitüntetése — ugy-e bár — „közérdekű“ esemény vala?

Erre tessék kádenciát mondani. Vagy jobb lesz bizony, ha szépen elhallgatnak, mert ő reájuk, ahányszor vitába bocsátkoznak, mindig rájuk illik az ismeretes mondás: „Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna.“

HIREK.

Geyer Péter betegsége. Mint részvétellel értesülünk, Geyer Péter nagybirtokos, a bácsmezei függetlenségi és 48-as párt vezérkarának egyik agilis tagja, hosszabb idő óta súlyos betegen fekszik Abáziában. Tüdő- és mellgyulladás támadta meg, s állapota egyideig válságos volt. Szerencsére azonban már javulásnak indult és remélhető, hogy — mindnyájunknak összeintéve — nem sokára teljesen egészségesen haza érkezik.

Kinevezések a zombori tanári karban. A vallás- és közoktatási minister az ideai általános előléptetések során Rácz Soma főgimnáziumi tanárt a VII-ik, dr. Kohlman Dezső, Mihalik István, Xantus Gábor és Prodán Gyula főgimnáziumi tanárokat a VIII-ik fizetési osztályba kinevezte, illetőleg előléptette.

Rendőrt az inasiskola elé. A legutóbbi városi közgyűlésen Petényi József fölszólalására a főkapitány megígérte, hogy az inasiskola elé, a rend föntartása végett, rendőri őrszemet állít. Úgy látszik, ez csak ígéret maradt, mert az inasiskola szomszédságából panaszos felszólalást kaptunk, amely — utalva az inasok túrhetetlen rakoncátlankodására — követeli a szigorú rendőri felügyeletet, azzal, hogy nem is egy, hanem két rendőrré lenne szükség, mert az utcán botrányos kihágások történnek. Ajánljuk ezt a panaszt a főkapitány figyelmébe.

Gromon Dezső betegsége. Mint részvétellel értesülünk, Gromon Dezső báró, titkos tanácsos, orsz. képviselő, Bácsbodrog vármegye volt főispánja, még mindig súlyos beteg. Az állandóan magasfokú láz — mely 38—40 fok között váltakozik — nagyon megviselte az agg férfiú szervezetét.

A mungók újabb kudarca. Az 1910. évi december 22-én a *szelencsei* választókerületben megtartott obstinár-választás ügyében most kaptuk meg a közigazgatási bíróság döntését, amely — épúgy, mint a bánáti választásra vonatkozó és a minap közölt döntés — igazat ad a függetlenségi párt panaszának és érdeme szerint megbélyegzi a Markovith-féle suta bölcsességet. A közigazgatási bíróság megsemmisítette az igazoló és a bíráló választmány határozatát, s utasította az igazoló választmányt, hogy a függetlenségi párt felebbezése fölött — melyet nevetségesen abszurd ürügy alatt utasított vissza — hozzon érdemleges határozatot.

Csak Mautner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

Meghívó. A „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egylet“ 3. számú zombori fiókjá ma, vasárnap, délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést (Belváros, Zrínyi-utca, Refle-féle vendéglőben), melyre az egylet tagjait ez úton is meghívja az elnökség.

A csajkás községek földbirtoka. A minap szóvá tettük azt az erőszakoskodást, melyet a vármegye vezetősége az által követett el, hogy a Csajkás községek tulajdonát képező földbirtokok kezelését az úgynevezett rétkelző bizottság kezében hagyta és nem engedte meg a községeknek, hogy a saját vagyonukat — törvényes jogukhoz képest — maguk kezelhessék. Mint most egy félhivatalos tudósítás hírül adja, a belügyminisztérium a törvényes jognak megfelelően intézte el a kérdést, amennyiben — a főispán és a vármegyei kormányzat határozott ellenzése dacára — elrendelte a kérdéses földeknek a községek kezelésébe leendő átadását.

A kereskedők közgyűlése. A zombori kereskedők testülete február hó 25-én délelőtt fél 11 órakor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Titkári jelentés az 1911. évről. 2. Zászámadás. 3. Költségvetés. 4. Alapszabályok megállapítása. 5. Általános tisztújítás. 6. Esetleges indítványok.

Köszönetnyilvánítás. A zombori iparos dalárda folyó évi február hó 20-án tartott farsangi dalestélyén felülfizettek: Mattas András 1 k., Répics István 1 k., Bretter Péter 1.40 k., Ugy István 1.80 k., Hoch János 60 fill., Spieker Rezső 80 fill., Gergurov Gy. 80 fill., Aposztolovics 2.80 k., Makarics István 2 k., Hegedűs Oszkár 80 fill., Blazsanik György 2 korona.

Bácskai orvosgyűlés. Az orvosszövetség bácskai fiókjá március 10-én Ujvidéken gyűlésre jön össze, amelyen dr. Áldor Lajos karlsbádi főorvos tart előadást.

A temerini plébános kitüntetése. A király Mihálovits Endre temerini plébánost, volt országgyűlési képviselőt — aki egy időben Zomborban mint hitoktató működött — csanádi címzetes préposttá nevezte ki. A kitüntetett férfiú 1895-ben a Fernbach család jóvoltából kapta meg a temerini plébánosságot, valamint 1905-ben és 1906-ban az óbecsei mandátumot. A mostani rendszer alatt pártönkivüli 67-esnek mondta magát, de rendszerint a kormánypártot támogatta; valószínűleg ennek köszönheti mostani kitüntetését.

Eljegyzés. Ullrich Ella okl. tanítónőt Zomborból eljegyezte Hartmann Sándor újsóveji aljegyző.

Farsangi multság Bezdánban. Mint tudósítónk jelenti, a bezdáni fiatalság február 19-én, hétfőn a Nagy Mihály féle vendéglőben zártkörű kabaré-estélyt rendezett, mely fényesen sikerült. A multságon a község színe-java jelent meg. Az előadás 5 pontból állott. Az első pont „A lenyelt húszkoronás“ farsangi bohóság volt, melyet Kelsch János a színigazgató, Bencze Pista, Círfusz Ödön és Benedek Dezső a színészek, Steiner Zsiga a doktor szerepében kitűnően adtak elő. Ezt követték a Spitzer Sándor által szép hangon előadott kuplék, Círfusz Ödön felolvasása Mátyás király fájáról és Círfusz János zongora darabjai. Az előadást „Csutka és Kató“ városligeti idilli jelenet zárta be, melyet Bencze István és Klein Jenő játszottak el nagy tetszés mellett. Az előadást tánc követte, melyen a fiatalság hasonlóképpen kitett magát.

Bácsmezeiek viszontagsága Amerikában. Amerikába vándorolt bácskaiak viszontagságos eseteiről ezeket jelenti hivatalosan Ellis Islandból: A bácsbodrogmezei Skupinról jött a 23 éves Kornye Anna két kis gyermekével, hogy férjéhez, Kornye Andrásához utazzon Deroitba, Útközben kifogyott a pénzből, minél fogva a hatóság felszólította a férjet, hogy számára utazási költséget küldjön. Bácsszenttamásról jött a 25 éves Paraczký Géza a Moltke hajóval, hogy unokafivéréhez, Gaál Illéshez utazzon Philadelphióba. Kevés pénzzel érkezvén Ellis Islandra, a vizsáló bíróság visszatartotta, felszólítván rokonát, hogy számára utazási költséget küldjön, esetleg jelentkezék érte. Nyolc hónapos gyermekével érkezett a bácsbodrogmezei Misácsról az Ivernával a 23 éves Simon Mari, hogy férjéhez, Simon Samuelhez utazzon Deroitba. Pénz nélkül érkezett Ellis Islandra, minél fogva a vizsgáló bíróság felszólította férjét, hogy számára egy kis utazási költséget küldjön. A bácsbodrogmezei Temerinből jött a 48 éves Offendecker János, hogy barátjához Schranc Józsefhez utazzon Clevelandba. Magával hozta nevezett barátjának 8 éves Teréz nevű leányát, hogy ezt apjához vigye. A vizsgáló bíróság visszatartotta őket és felszólította az apát affidavit beküldésére.

A gombosi gőzkomp. A gombosi vasúti híd tudvalevőleg már megépült, a forgalomnak átadott, a vasúti közlekedés is megindult. Az idejélmúlt, elavult rendszerű gőzkomp szolgáltatón kívül helyzetetett. A dunamenti bácsmezei községek közül keltőnek, nevezetesen *Palánka* és *Bezdán* községnek az a terve támadt, hogy ezt a parlagon heverő közlekedési eszközt a maga számára megszerezze, illetve a kormányt arra kérje, hogy náluk helyezze forgalomba, hogy a palánka-illóki, bezdán-kisköszegi folyton nagyobbodó közlekedést az eddiginél hatékonyabban közvetítse. Úgy látszik, hogy úgy az egyik, mint a másik terv dugába dőlt. Erre vall az a körülmény, hogy a máv. igazgatósága a gőzkompberendezést, nevezetesen 2 darab gőzkompot, 1 darab gőzkotróhajót az összes hozzátartozó felszereléssel és az egyéb kompüzemi berendezési tárgyakkal együtt értékesíteni óhajtván, azok eladása céljából nyilvános versenytárgyalást hirdet február 20-ra.

Szabad Lyceum. Vasárnap, február 25-én a zombori Szabad Lyceumban dr. Székely Áron szabadkai ügyvéd tart előadást „a forradalom (?) utáni titkos összeskűvő társaságok“ról.

Farsangi krónika Tiszakálmánfalváról.

Mint Tiszakálmánfalváról jelentik, az ottani Kath. Olvasóköri Dalegyesület e hó 14-én pompásan sikerült műsorral hangversenyt rendezett, melyet zártkörű táncmulatság követett. Folyó hó 19-én és 20-án pedig a köri műkedvelők kitűnően sikerült szindarabot adtak, első nap 192. másnap 144 tagú publikum előtt. Színrekerült a „Szalmaözeveg“ című bohózat, Szekeres András (Tyúkos), Szekeres Örsze (Nyöszörné), Balogh Ilona (Julcsa), Somossy Mihály (Hapták), Róka István (Borközy) és Jankovics József (Csapszék) szereplőkkel. Első előadás volt ez Tiszakálmánfalván, melyet a helybeli lelkészelnök buzgolkodásával eztán több fog követni. Dacára a csekély (50 fillér) beléptidíjnak, a három előadás átlagos bruttó-bevétele 80 korona volt. Folyó hó 21-én a kör legénytagjai tartották farsangi táncukat, mely délután kezdődött és a nagyharang első kongására 11 órakor éjjel végződött. A kör szűknek bizonyult már és okvetlenül bővíteni kell.

Új könyvkereskedés Zomborban. Luguerszky P. Szvetozár, kereskedő Zomborban, a Mandl-féle bőrkereskedés Gromon utcai helyiségében egy modern, a kor igényeinek megfelelő könyv-zenemű és papírkereskedést nyit folyó évi március hó 15-én. Cégvezető Magyarits Mihály lesz.

Testvérgyilkossági kísérlet. Felsőszentiván bácsmezei községnek csunya szenzációja van. A farsangot testvérgyilkossággal akarta emlékeztetni tenni egy elvetemült ember. A dolgról a következőket jelenti tudósítónk: Kovács Mészáros János némi juss miatt már régóta hadi lábba állott öccsével, Kovács Istvánnal. Utóbbi időben a viszony annyira kiélesedett közöttük, hogy Kovács Mészáros János öccse ellen halálos bosszút forralt. Terve keresztyélvételére a farsangot találta legalkalmasabbnak. Megtudta ugyanis, hogy öccse Kiscsávolyban egy magánháznál házimulatságon van, azért serétre töltött fegyverét magához véve jó ittasan a sötét éjszaka leple alatt az illető ház elé lopódzott s ott, miután előbb egy ideig a táncoló párokat szemlélte, hirtelen célzásra emelte fegyverét és az ablakon keresztül a táncolók közé lőtt. A serétek Kovács Józsefet, egy derék, iparkodó napszámost a fején, táncosát pedig a kezefején érték. Mindkettőnek a sebesülése jelentékeny. A mulatozó társaság, a lövés dacára, nem vesztette el a fejét, hanem az ajtót felszakítva az utcára rohant és a menekülni készülő elvetemült embert csakhamar elfogta. Nemsokára aztán megjelent a csendőrség is, mely a merénylőt a község házi fogházba kísérte. Legszomorúbb azonban az egész dologban az, hogy Kovács Mészáros János kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy határozott szándéka az volt, hogy öccsét, Kovács Istvánt fogja lelőni. Tehát Káin szerepét akarta végigjátszani.

Gazdasági szakelőadás Tiszakálmánfalván. Józsa Károly igazgató és Stefan S. polg. iskolai tanárok 2 órán keresztül vetített képekkel kísért szakelőadást tartottak a Tiszakálmánfalvai Kath. Olvasókörben 70 gazda előtt az amerikai kukoricatermelés módjáról. Egy pár gazda Nagy Pál gazdasági társelnökkel először feltétlenül kísérletezni fognak vele; úttörőknek csapnak fel, mert ismeretes, hogy a magyar milyen nehezen mozdítható ki őseinek valamikor elegendőt produkáló, de manapság bizony már maradi földművelési módjából.

Titokzatos gyilkosság. Homályos és szenzációs bűnesetről adnak hírt Mélykút községből. A tudósítás szerint vasárnapról hétfőre virradó reggel halva találták Kiss János mélykúti gazda feleségét, Szalai Katalint, s első pillanatra úgy látszott, mintha öngyilkosság történt volna; később azonban gyanusnak tűnt fel az eset és amikor hatóságilag megvizsgálták a holttestet, megállapították, hogy Kissné előbb valaki megfojtotta, s azután fejét egy dézsa vízbe dugta, hogy azt a látszatot keltse, mintha az áldozat öngyilkosságot követett volna

el, vagy pedig véletlen szerencsétlenség történt volna. A tett elkövetésével a férjet gyanúsítják, akit le is tartóztattak. Valószínűnek tartják, hogy Kiss János felesége magánvagyonát akarta ily úton megszerezni.

Muzeum. A vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára ma, vasárnap, d. u. 2—4 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Barlanglakók Bácsmezejében. Titelel írják a következő, szomorúan érdekes hírt: Hihetetlenül hangzik, hogy a repülőgépek és villamos-ság korszakában is vannak emberek, akik az őskorszakbeli emberekhez hasonlóan, barlangokban laknak. Bácsbodrogmezeje déli részén, Titelel *hatszáz ember él barlangokban.* A titeli barlangok — vagy mint itten hívják: lagonyok — a szó legszorosabb értelmében vett lakások, amelyeket e célra vágnak a hegyoldalakra, amelyek úgy, ahogy be vannak butorozva és amelyekért nyomorult lakók az ő felfogásuk szerint magas bért fizetnek. Ezek a lagonyok a község minden utcájában feltalálhatók. A szokás azt is megállapította, hogy milyen nagy lehet egy lagony. Két és fél öl mély, három méter széles és a bolthajtás két és fél méter magas. Ez körülbelül harmincöt köbméter levegő. Ennyi levegővel kell megelégednie 4—5—6 néha 8 embernek. És ez a kis lyuk hálószoba, konyha, éléskamra együtt. Egy rendes szobáért és konyháért meg a hozzátartozó éléskamráért 4 forintot fizetnek Titelel, egy lagonyért két és fél, három forintot — havonként. Kivéve a község főutcáját, minden utcában van barlanglakás. A Rétekalja nevű városrészben mintegy negyven barlanglakás van. A legborzalmasabb lyukak a Tisza partján vannak. Ezek a lakások egyszintben vannak a Tisza partjával és így a talajvíz igen sokszor felszívárogo. Ezek a lakások a legrégebbek egész Titelel, alacsonyok, piszkosok. A hosszú sor lakásnak majdnem mindegyikén vörös cédula van. Kanyaró, diftéria, számarhurut állandó látogatói a lagonyoknak. Titelel egész területén *123 barlanglakás van,* amelyekben körülbelül hatszáz ember lakik nyomorúságosan, kinlódva. Ezek az emberek az utolsó ötven év alatt vándoroltak ide a környékről és az Alföld déli részéről a nagyobb kereset reményében. Hajórakodási és kubikosmunkával foglalkoznak és az átlagos napszám mindössze hatvan krajcár. A törvény olyan kedvezményeket biztosít a községnek arra az esetre, ha munkásházakat építenek, hogy föltétlenül előnyösebb lenne, ha munkásházakat építené Titelel. A szegény titeli barlanglakók a földművelésügyi miniszterhez fordultak. A földművelésügyi miniszter 91.182—1909. számú rendeletével értesítette a megyét hogy a felveendő törlesztéses kölcsön törlesztési részleteiből két százalékot magára vállal. Titelel község azonban még erre is vonakodik eleget tenni annak a közóhajnak, hogy hatszáz lakónak tisztességes, lakható családi házat építtessen.

Állatbetegségek a vármegyejében. Mint hivatalosan megállapították, a lovak között Tataháza, Paripás, Kuczora és Péterréve községekben rühkór, a juhok között pedig Militics községben himlő pusztít.

Akácfa, a gazdaságnak legértékesebb fája; kitűnő szerszámfa, komlótermelésnél legtartósabb, méhészetben nélkülözhetetlen, házi szarvas és vadak kímélésére igen alkalmasak, erdők és remisek létesítésére, gyors növéseknél fogva pedig igen ajánlatos vásárterek, gazdaságok és udvarok bekerítésére. Kiss Gyula óverbácsi jegyző gazdaságában mintegy 30.000 darab 3—4 éves első osztályú, magas és erős növényű, most kerül előadásra.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

A volt Stebler-féle sörcsarnokban (Zrinyi-utca) kitűnő villásreggeli, pénteken kecsége és kevert halból halászlé, állandóan friss csapolt sör kapható. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel **Blazsanik György** vendéglős.

Angol és francia szabónő ajánkozik a hölgyközönségnek. Lakik: Zombor, Barát-utca 10. szám alatt. 8

Báits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap“-hoz. — Legjobb gyártmányú és minőségű úri és női fehérneműek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőrkertyük, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Boros hordók és kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtatnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

Bogdán I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitűnően pácolt füstölt sonkáit (utánzott kassai) a legjutányosabb árban, valamint nyári szalámit 2-20 fillérért klg.-ként. 2

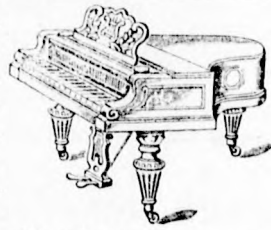
Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árúcsarnokban megtekinthetők. 1

Ij. Stempel Samu kőfaragó Zombor. — Ajánlja nagyválasztékú sírkőraktárát, továbbá mindennemű kő- és márványmunkáit. 1

-IGAZSÁG- Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. — Előfizetési ára egész évre 2 kor. 5

Nagy raktár

elsőrendű zongorák és pianókban **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi-és Orgona-utcában. — Legolcsóbb zongorakölcsön intézet. Javítások és hangolások elfogadtatnak. 2

Nagy bútoreadás! Olcsó! Jó! Tartós! özv. **Adler Adolfné** bútorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye, Zomborban, Kossuth Lajos-utca (Takarékpénztár mellett). — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és úriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is. 1

SZUPPEK GYULA ÜVEGUDVAR ZOMBOR. Üveg, porcellán, lámpa, tükör és tábla-üveg gyári raktár. — E szakmában legjelentékenyebb bevásárlási forrás. 1

SISKOVIKS-féle üzletben Bercsényi út 3. sz. **zombori juhtúró** állandóan nagyban és kicsinyben, ugyanott kitűnő **borok** zárt palackokban kaphatók. 5

Tallós Gyula úri angol szabó, Zombor, Galamb-utca 6. szám. Ajánlja a legjobb hazai és angol szövet raktárát; továbbá elvállal férfi ruhák készítését gyors és ízléses kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. 6

Ugry István keramikus, első alföldi kályha és agyagárú gyára, Zombor, Bezdáni-ut 30. Mintaraktár: Erzsébet-tér 4. sz. (Szemes ház.) Készít elsőrendű chamotte agyagból minden stílusú és színű kályhákat stb. — Átrakások és javítások jótállással elfogadtatnak. 4

HIRDETÉSEK.

ELADÓ

CIMBALOM.

Egy Jóhangú pianó pedálos, barna fényezett

szalon-cimbalom eladó.

Bővebbet: II. Felsőváros, Szeder-utca 3. szám alatt. 36-1-1

Árverési hirdetemény.

Folyó évi március hó 3-án délután 4 órakor a „Zombori Függetlenségi Kör“ Erzsébet körút 13. helyiségében néhány métermázsa

makulatura-papír

árverés alá kerül, venni szándékozók tisztelettel meghívotnak 35-3-1

Hirdetemény.

Alulírott gazdaságban eladó 30.000 darab egyenes növéssű, kifogástalan I-ső osztályú 3-4 éves

AKÁCZFA

sorfának, szárnyasok és vadak óvására alkalmas ligetek és tanya körüli remisek létesítésére; gyárak és vásárterek bekerítésére igen alkalmasak.

Kaphatók már most tavaszi ültetésre. Darabja 45 fillér, kiválogatva 50 fillér, 1000 drb vételnél 40 fillér.

Óverbász, 1912. február 20.

KISS GYULA
óverbászi jegyző.

33-1-1

Eladó lakatos szerszám.

Zomborban Apolló-utca 9. sz. alatt

Jókarban levő

lakatos szerszám,

betegség miatt, azonnal eladó.

Bővebbet ugyanott:

31-6-3 **Rózsahegyi Sándornál.**

Gyümölcs és műkertészet.

Báthory György zombori lakos, gyümölcs- és műkertész (Basa-utca, Hungária vendéglő) ajánlkozik gyümölcs-kertek megalkotására, virág- és díszkertek berendezésére, s minden a gyümölcs és műkertészet körébe tartozó vállalkozásra, valamint a szőlőművelés, oltás és kezelés körébe tartozó összes teendőkre. — A tisztelt közönség bizalmát pontos és szakszerű munkával fogja viszonzni.

72-1*-21

A
SALVATOR
sósorszesz

a legerősebb, legkedveltebb és a leghathatósabb, mert üdít, gyógyít és desinficiál.

Kapható mindenütt!

Ára 44 fill., 1 kor. 10 fill. és 2 kor. 20 fill.

Pő- és szétküldési raktár:

Salvator áruforg. r. t. Selmechánya.

Bácska kizárólagos képviselője:

Friedmann Lajos,
Zombor,

190-52-12 kereskedelmi ügynökség.

Uj zenekar!! az ELITE kávéházban.

Hasi Kálmán, messze földön híres cigányprímás, aki az ország minden nagyobb városában és a külföldön is nagy tetszést aratott, s széleskörű zeneismereteket szerzett, kitűnő zenekarával most Zomborban minden este **az Elite kávéházban** játszik és ezúton kéri a t. közönség szíves pártfogását.

Mély tisztelettel:

HASI KÁLMÁN,
cigányprímás.

29-10-3

Kiadó borpince

Az Erzsébet körút 13. számú házban egy nagy borpince június 1-től kezdve kiadó. Tudakozódhatni ugyanott. 34-3-1

SZÉNELÁRUSÍTÁSI

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy

állandó nagy szénraktárt

tartok, és pedig:

I. rendű Poroszszen, 100 kiló ára	4 kor. 80 fillér.
Legfinomabb koks, 100 kiló ára	5 kor. 40 fillér.
I. rendű Salgótarjáni szén, 100 kiló	3 kor. 70 fillér.
I. rendű kétszer mosott kováesszen, 100 kiló ára	4 kor. 20 fillér.

A szénárúk levelezőlapon vagy telefonon megrendelhetők a legkisebb mennyiségben is. — A megrendelt mennyiséget mindenkor becsületesen mérve, ingyen és díjmentesen házhoz szállítatom.

A nagyérdemű közönség szíves pártolását kérve, vagyok

Telefonszám: 107. és 134.

A SZÉNRAKTÁR

a vasút melletti téglatelepen van.

167-21-22

kiváló tisztelettel

RESCH JÓZSEF.
Radisits-utca 4. szám.

Zombor, Kossuth Lajos-utca (Frey-ház).

ANATOMIAI

férfi-, női-

129 és 100 39

gyermek - cipőkben

nagy választék.

TELEFON SZÁM 125.

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13,
17 és 22 korona.